

Shilīwa sha Moyo

Nne
(Februari)

*Nghīlīlī na mīmbo ga
Būlūgū wa Būpanga
mu Kisukuma*

*(Mistari na nyimbo kwa Kisukuma
kuhusu Vita ya Maisha)*

I

Bizagi na masala madeekanu, ng'wikale
Nzūgūlū matū; nguno ū ng'wanishi wing'we
ū Shetani akūjaga hose hose ūkūngīla kūnū
akūzuumīlaga gītī shimba, akūkoobaga ūyo
alampule!

1 Petelo 5:8

Seba wiswe alī ibūngīlo,
Ipilinga lītalashila;
Ngunani mu makoye gihūya
Lya ndwala jitūpīndīlile.
Ikī ū Shetani, ng'wanishi wa kale,
Wa nguzu ningī no, na būkolwa wingī,
Akūkobaga kūtūpyena.

121.1 Seba Wiswe Alī Ibūngīlo

Bwana Yesu kwetu ngome (Sifa #42)
(A Mighty Fortress)

2

Nguno ī shilanga shise shitī mu nguzu ja
mīlī, alīyo shilī mu nguzu ja ng'wa Mulungu.
Shidūgi je kükambagüla nghambī ja banishi,
kūgwisha maganiko ga bahalalī.

2 Bakolinto 10:4

Tūlapyena niswe
Mu lina lyakwe,
Gimagi, Bakristo,
Mutogohage,
Lwagi na kuzunya,
Timbyagi ngholo,
Nghana tūlamona
Mpīja wiswe ng'wigūlū.

Tūje mu būlūgū,
Banhū ba Yesu,
Tūnondele ūyo
Watūtongela.

124.2 Tūje Mu Būlūgū
Twedeni vitani (Sifa #88)
Twedeni askari (Tenzi #69)
(*Onward Christian Soldiers*)

3

Bebe ūlī ipilinga lyane na lūgūtū lwane;
Ūnitongele kūlwa lina lyako, ūnilinde.
Ūkūnīnja mu ntego ūyo bakanitega
 mu mbisīla,
Īkī Bebe ūlī lūgūtū lwane.

Zaburi 31:3, 4

Kūshisha Yesu aliza
 Būlūgū būlī ho,
Shilanga shakwe twadima,
 Sha nguzu nīyo no,
Kūlomba kwiswe akwigwa,
 Akütūshokeja,
Mu kūzunya tūkūpyena
 Mu lina lya Yesu.

Kūzunya būpyeni,
 Kūzunya būpyeni,
Būpyeni wa nguzu no,
 Kūpyena yose pye.

119.3 Bashilikale Ba Yesu
(*Faith is the Victory*)

4

Nguno ū wilwisha wise būtī bo kwilwisha na
banhū ba mīlī, nūnlū shikolo sha kūbone-
kana. Tūlī na wilwisha na mabūsugi, hamò
na mabūdūla mataale. Tūkūlwaga na basugi
ba mu sī tī ya giiti tītī, mabita ga myoyo
misoso ya mu mapandī ga ng'wigūlū!

Baefeso 6:12

Lambagi kūlwa Yesu,
Kūlwa ū We wike,
Ūy'akapyena shose,
Niswe tūlapyena,
Mu shikū jose tītī,
Biswe twikale miso,
Tūlombe na kūzunya,
Twikale ng'wisana.

120.3 Lambagi Kūlwa Yesu
Mteteeni (Sifa #155; Tenzi #71)
(Stand Up for Jesus)

5

Iyūmīlījage ūbize mo nangho ū mu būluhi,
gīt'ūmo īng'wigeleelilwe nshilikale wawiza
wa ng'wa Kilisito Yesu.

2 Timoteo 2:3

Mu būlūgū na shetani, kūlwa būtūngīlīja,
Balī bingī balikenya mu būdūla wa giiti,
Mulungu wakūkoba, Angū, bebe, ūlī he?

Angū, bebe, ūlī he? Nshilikale wa Yesu,
Mu būlūgū wa Seba, Angū, bebe ūlī mo?

231.1 Mu Būlūgū Na Shetani (In the Warfare that is Raging)

6

Yehova alī kīganga chane, na ibūngīlo lyane,
na nkomoji wane,
Mulungu wane, itale lyane, Ūyo nansanje,
Lūmūda lwane, na lūpembe lwa būpīji wane,
na t̄pīlīlo ilīhu lyane.

Zaburi 18:2

Ī kīganga cha kale
Chaatandūlwa kūlwane,
Ng'wenūmo naabūngīla,
Umo mininga gīnga,
Ndeke kūtindwa nsango,
Mhīje mu nguzu jago.

149.1 Ī Kīganga Cha Kale

Mwamba wenye imara (Sifa #14; Tenzi #58)
(Rock of Ages)

7

Hūna Daudi ūng'wila muna Filisti gīkī, "Ū
bebe ūlīnīzīla nene na līlūshū na ichimu na
lūmūūda: alīyo nene nakwizīlaga bebe mu
līna lya ng'wa Yehova wa mabita, hū na
Ng'wene Mulungu wa mabita ga Israeli,
Ūyo bebe wansondagūlaga."

1 Samueli 17:45

Aho ū Daudi akabiza ndo
Ūdīma ngholo ja ng'wise Yesse,
Walī ng'wishigwa mu shītwa shose,
Ūnkūja ise mu kūng'wigwa we.
Walalī nyanda ng'wishigwa no,
Ng'wishigwa no mu yose pye,
Giko ūbiza wa kūlyigwa ilaka lya Seba.

Aho Goliya, ū ndaji ntale,
Akababyeda ba Israeli,
Ūbūka Daudi na tūwe twakwe,
Ūmponda būshū na ūmuta ntwe.
Akagwa pu! ū ndaji ntale,
Būpela no, banishi pye,
Ali ba Israeli bose būnūmba Mulungu.

189.1,4 Aho ū Daudi Akabiza Ndo
(Be Strong in the Lord)

8

Mu būlī mhayo gose na gose bizagi na
kūzunya, mukūdime gītī lūmūda, hū
mukūdūla ū kūgajimya pye a masonga ga
moto a ga Ng'wanishi! Hama būdimagi ū
būpīji, nguno ī lyenīlo līl'ihima ling'we; nū
mhayo go ng'wa Mulungu, ūyo gūlī lūshū lo
ng'wa Moyo Ng'wela.

Baefeso 6:16, 17

Ilanghanage gwa,
Bebe, moyo gwane,
Balikoba kükügwisha
Banishi bingī no.

Zwalaga shilanga
Sha būtūngīlīja,
Lilūshū lya Moyo, būcha,
Batizüküpyena.

133.1,2 Ilanghanage Gwa, Bebe
(My Soul, be on Thy Guard)

9

Malaika wa ng'wa Yehova akwītaga shīkīlo,
Abapīndīlīgi je abang'ogoha, akūbapījaga.

Zaburi 34:7

Ūtizogoha banishi pye,
Akūkūlinda gete,
Ū mu manana ga Mulungu,
Akūkūlinda mo.

Akūkūlinda gwa,
Shikū jose, mu nzīla pye,
Seba akalindaga,
We akūkūlinda gwa.

205.1 Ūtizogoha Banishi Pye
Usiogope maadui (Sifa #50)
(God will Take Care of You)

10

Alīyo a bise tūlī ba ng'wikanza lya līmī, hū
kūhaya tūbizagi na masala madeekanu,
tūzwale kūzunya na būtogwa, shibize
shizwalo shise sha chūma sha kūlanghana
shikuba; hama n'ihiba lya kwisagīlwa kwa
būpīji.

I Batesalonike 5:8

Bose yegagi, boba būlī mo
Mu banishi pye būtale no,
I shilanga sha Seba wiswe pye
Shikūbapyenaga nīyo no.

Tūje, tūje, tūlī mu būlūgū,
Zwalagi shilanga shose pye,
Tūje, tūje tūlwagi na nguzu,
Mulī Seba tūküpyenaga.

253.2 Bose Būkagi
Wakristo wote (Sifa #860)
(Sound the Battle Cry)

II

Īkī a miso ga ng'wa Yehova gakūpelaga mu
sī yose, iyoleche alī na nguzu kū benabo a
ba ngholo nshikanu kūlī Wei.

2 Mihayo ya Shiku 16:9a

Seba, nashifunya shose,
Nakūlondele Bebe,
Ūlī Seba na Ntongeji
Kūfuma ikanz'īlī.

Ndīfunya shose,
Ndīfunya shose,
Kūlī Bebe, Mpīja wane,
Ndīfunya shose.

102.1 Seba Nashifunya Shose
Yote namtolea Yesu (Sifa #58; Tenzi #52)
(*I Surrender All*)

12

Gītūmo malūgūlū gapīndije Yerusalem,
Gīko Yehova abapīndije banhū bakwe,
Kūfuma haha na kūshisha welelo.

Zaburi 125:2

Ikanza lyose hūkūsanyaga,
Kīgongo chako kīnigelile.
Wa nguzu nani kūmpyena ū mi?
Bebe, Seba, wikale na nene.

79.2 Wikale Hamo Na Nene Seba
Ka-a nami (Sifa #51; Tenzi #103)
(*Abide with Me*)

13

Kūlī wei gūlī ko nkono gwa kīmunhū, alīyo
kū biswe alī ho Yehova Mulungu wiswe wa
kütügunana na kütülwīlīla bülügū wiswe.

2 Mihayo ya Shiku 32:8a

Ūlū tūlī na makoye
Nūlū būpīna wingī,
Tūlekage kūgwa ngholo,
Tūng'wile mhayo gose.
Atī ho ngunani ūngī
Wa nguzu gītī Yesu,
Mūcha wa makoye giswe
Ayo gatūluhaja.

130.2 Tūlī Na Ndūgū Wa Nghana
Yesu kweti ni rafiki (Sifa #36; Tenzi #9)
(*What a Friend we Have in Jesus*)

14

Nalīmuwīla ī yenīyī gīkī, mubize na mhola ū
mulī nene; ū mu sī mulī na būluhi, alīyo
timbyagi ngholò, naamalile kwīheeba ī sī.

Yohana 16:33

Mū sī ūmu, būpīna wingī no,
Ngunani, We Yesu,
Babunagwa miligo midito,
Ngunani, We Yesu

*Amanile makoye giswe,
Wal'ūgeng'wa gitī bīswe,
Ngunani ū We wa kīgongo no,
Ngunani, We Yesu.*

Mu sī, ūlundu na shisoji mo,
Nūngūja, We Yesu,
Būlīla nghūngū nabo bingī no,
Nūngūja, We Yesu.

128.1,2 Mu Sī ūmu Būpīna Wingī No
(*No, Not One*)

15

*Nabo abamanile lina lyako bakūsanya Bebe,
Īkī Bebe, Yehova, ūtūbalekaga abo
abakūkoba.*

Zaburi 9:10

*Lina Iya Yesu kūjagi, shibūmva shose pye;
Ba ng'wigūlū na ba mu sī, munamye We wike.*

*Abakomolwa mu shibi, Yesu munūmbage;
Ū waamuchīla kīgongo, munamye We wike.*

43.1 Lina Lyu Yesu Kūjagi

Jina la Yesu sifuni (Sifa #9)
(All Hail the Power)

16

Nani ūyo adūgije kūtūlekanya nabo ū
būtogwa bo ng'wa Kilisito? Hamo ūlū būluhi,
nūūlū makoye, nūūlū kūzwangana, nūūlū
nzala, nūūlū būzuuka, nūūlū nhabaala, nūūlū
līlūshū?... Alīyo ū mu yose īyī tūlī batindi
bataale, ū mulī we ūyo atūtogilwe.

Balumi 8:35, 37

Būtogwa wa Mulungu wiswe būkīlile mihayo pye,
Būkīlile masonda gose, būshika mu būjiba mo.
Mulungu waang'winha ko Ng'wana
kūbachīlīla bose,
Ūwayīhūbile ī nzīla, walekejiwagwa pye.

Būtogwa wa Mulungu wene wa wela na būdūla,
Ee, būlashinga ho welelo, abakomolwa bīmba.

257.1 Būtogwa Wa Mulungu Wiswe
(*The Love of God*)

17

Ee Mulungu wise, angū, ū Bebe tūbalekanya?
īkī biswe tūtī na būdūla kū ibita lyenīlī tīlīlī-
twizīlīla biswe; nūūlū gwa kwīta tūtamanile:
alīyo miso giswe galī kūlī Bebe.

2 Mihayo ya Shikū 20:12

Aho makoye gamhīndya,
Mahuli mingī nīyo,
Nakūkoba ibūngīlo
Mu manana ga Yesu.

Akūmbisa, akūmbisa,
Hūlindwa mu kabi kose,
Akūmbisa, akūmbisa,
Ū mu manana gakwe.

235.1 *Aho Makoye Gamhīndya*
(He will Hide Me)

18

Alīyo bose abüküpelela Bebe baküyega;
Bakühamuka gwa na ilaka lya büyegi:
 Īkī Bebe ūkūbalindaga,
Abalítogilwe lina lyako baküküyegela.

Zaburi 5:11

Nayega no külwa Yesu Kristo,
Bütogwa wakwe bütale nīyo,
 Walī üleka iküjo lyakwe
Kükobakoba na künipīja.

*Nayega no, anitogilwe,
 Ū We Yesu, ū We Yesu,
Nayega no, anitogilwe,
 Yesu Mpīja wane.*

160.1 Nayega No Külwa Yesu Kristo
(Jesus Loves even Me)

19

Bakwilwisha būlūgū nū Ng'wana wa Ngholo;
aliyo ū Ng'wana wa Ngholo akūbapyena,
nguno ū ng'wene ali Seeba wa baseeba na
Ntemi wa batemi, niyo abo balī nang'hwe
balī basolwa na basanyiwa.

Kükundüliwa 17:14

Bing'we ba Yesu, munamye Ntemi,
Munkumüche We ng'wigülu na sī.
Lükumo Iwa Yesu lütang'anhage;
Mahanga, machalo ganküjage We.

Mung'wimbilage, mungongolage
Uwigelile iküjo lyose,
Bütogwa na nguzu mung'winhe Üyü,
Nkomoji, Nombeji, na Ntemi, Yesu.

40.1,5 Ba Yesu Munamye Ntemi
Watu wa Yesu (Sifa #1)
(*O Worship the King*)

20

Kūlwa nguzu jako tūkūbagwisha
banishi biswe:
Kūlwa lina lyako tūkūbapandagīla
abatūhangīja.

Zaburi 44:5

Kwisagīja kwakwe, Yesu,
Kütūlinda mu būbi,
Shikū jose ja lügendo,
Wei watütongela.

We Yesu, Ntongeji,
Twitanagwa kū ng'wakwe,
Kū ng'wakwe, Ü We Yesu;
Biswe tūnodelage.

16.1 Kwisagīja Kwakwe Yesu
Amini jina la Yesu (Sifa #84)
(Take the Name of Jesus with You)

21

Nguno būlī ng'wene ūyo abyalilwe na
Mulungu ayīpyenile ī ya mu sī, hama ū
būpyeni wise būlī ūbū, ū kūzunya kwise.

1 Yohana 5:4

Bashilikale ba Yesu
Būkagi na nguzu,
Banishi tūlwe nabo pye
Kūshisha tūpyena,
Tūbūche shilanga shiswe
Mu nguzu ja Yesu,
Kūzunya kūlī būpyeni,
Būpyeni wa yose.

Kūzunya būpyeni,
Kūzunya būpyeni,
Būpyeni wa nguzu no,
Kūpyena yose pye.

119.1 Bashilikale Ba Yesu
(*Faith is the Victory*)

22

Ikī Yehova ayīmanīle ī nzīla ya batūngīlīja,
Alīyo nzīla ya abatī batūngīlīja īlajimīla.

Zaburi 1:6

Ūlū tūkwīkala hamo na Mulungu,
Nanghwe akwīkala na biswe,
Tükūguzuhiwa ya kūnyeja ū We,
Na kūpyena kūgeng'wa kose.

Nsanyage We,
Ng'wigwe mu yose pye,
Nzīla yīngī ītī ho
Ya kwikala mhola.

139.3 Ūlū Tūlondela Mhayo
Namwandana Bwana (Tenzi #17)
(Trust and Obey)

23

Bamo basanje magali, na bangī falasa,
Alīyo biswe tūkūlīhaya lina lya ng'wa
Yehova, Mulungu wiswe.

Zaburi 20:7

Lina lya Yesu lya wiza kūlī ūwanzunya,
Lyūpyagūla mo shisoji, lyīnja mū kogoha.

Lina lya Yesu — Kīganga, nazenga mo nene,
Lyene libisīlo nghana, nipelelo lyane

42.1,3 Lina Lya Yesu
(How Sweet the Name of Jesus Sounds)

24

Naabūlwishi je chiza ū būlūgū mu kūgū-lang'hana ū kūzunya, naalūkalīchaga ū lūdīma lwane. Ū kū ng'halīlo ya yose ū mu lūshikū lwenūlo, tīlīho mheela ya būtūngīlīja, īyo natūūlililwe; ngikili ya nyatemi, īyo akūninha ū Seeba, ū Namuji ntūngīlīja.

2 Timoteo 4:7, 8

Ba askari bisana, batūngīlīja na bela,
Tūshipyene sha giiti, būbi bose wa mu sī.

Būlūgū būlashila, tūlamenghelwa,
Tūlamenghelwa, tūlamenghelwa,
Būlūgū būlashila, tūlamenghelwa,
Yesu aho aliza.

111.1 Ba Askari Bisana

Watu wa Bwana Yesu (Sifa #122; Tenzi #40)
(And When the Battle's Over)

25

Yehova wamuwila gīkī, Mutogohage nūūlū
mutiganīlījage kūlwa ibita itale lyenīlī; īkī ū
būlūgū būtī wīng'we, alīyo wa Mulungu.

2 Mihayo ya shikū 20:15b

Tūtīzūzunīlīja būhūnga bose pye,
Ū mu wela wike tūkūdūla kwīmīla,
Ba mu sī batungwa mu mitego ya shibi,
Tūbatungūle mu lina lya Yesu.

Tūjagi, badūgū mulī Yesu,
Būpyeni wakwe būbize wiswe,
Tūjagi, tūlwe mu lina lyakwe,
Tūbatepeje banishi,
Mu nguzu ja ng'wa Nkomoji wiswe
Tūntagīje Shetani būpyeni bose,
Būsugi wakwe būbīnzagūlwe,
Yesu wike akūjiwe welelo.

217.2 Mu Būlūgū Būtale Na Miyo Mihūnga
(At the Battle's Front)

26

Ūyo alī na matū ni ayigwage ūyo Moyo
alījiwila ī kanisa. Ū wa kūpyena nakū-
nzunīlīja kūlya a ha ntī gwa būpanga ūyo
gūlī mu ngūnda go ng'wa Mulungu.

Kukundūlīwa 2:7

*Yesu Kristo akapyena,
Niswe tūpyene,
We waatonga mu būlūgū,
Tūnondelage.*

*Komelagi na kūzunya
Kūshisha mhelo,
A banishi bapyenilwe,
Timbyagi ngholo.*

110.2 Naalī Mu Giiti
Safari (Tenzi #65)
(Hold the Fort)

27

Ūyo alī na gūtū ni ayigwage īyo Moyo
alījiwila ī kanisa. Ū wa kūpyena nakūng'winha
eemanu īyo ībisilwe, nakūng'winha n'iwe
lyape lyandikilwe lina ipya, īlo atīho wa
kūlimana, ūlū atī ū ng'wanukūji walyo dūhū.

Kükundūlīwa 2:17

Naalī nkenagūji, alīyo nūlekejiwa na Mulungu,
Aho nakanzunya ū Yesu ūyo waanichitīla
(ū Yesu).

*Lina ipya lyandikwa ng'wigūlū,
Hī lyane, nghana lyane,
Na bamalaika bakwīmbaga,
Njimīji washoka,
Na lina lyakwe lyandikwa ng'wigūlū,
Hī lyane, nghana lyane,
Nīnjiwa mu shibi,
Nalī na būpanga ūbütūshila.*

230.1 Naalī Nkenagūji
Mimi m-potevu (Sifa #74)
(*A New Name in Glory*)

28

Ū wa kūpyena akūzwalīkwa shīzwalo shape
gīko, hama natūlījimya na hado yaya ī lina
lyakwe ū mu shitabo sha būpanga; na hangī
nakūlīkaanīla hape ī lina lyakwe ū kū
būtongi bo ng'wa Baba, nū kū bamalaika
bakwe.

Kūkundūlīwa 3:5

Seba, natūshitogwa feza na zahabu,
Natogilwe kūmana ndī ng'widle lyako,
Mu kitabo cha bela mu būtemi wako,
Lina lyane, niwile, angū, lyandikwa mo?

Angū, lyandikwa mo mu būtemi wako?
Mu kitabo cha bela, angū, lyandikwa mo?

199.1 Seba, Natūshitogwa Feza Na Zahabu

Jina langu limeandikwa (Sifa #78)
(Lord, I Care Not for Riches)

29

Ū wa kūpyena nakūnzunīlīja kwigasha hamò
nane a h'Isumbī lyane lya būtemi, gīt'ūmo
nū nene nalī mpyeni na nigashije hamò na
Baba h'Isumbī lyakwe lya būtemi.

Kūkundūlīwa 3:21

Ūntemyage Yesu,
Seba wa ng'wigulu,
Waagūngūhiwa na Ise
Kū nkono gwa būlyo,
Yesu igelile
Kūkūjiwa nghana,
Sha ng'wigulu na sha mu sī
Shinkumīlīje We.

48.4 Ūntemyage Yesu
(Crown Him with Many Crowns)

**Wasaidizi: M. B. Luhaga, M. S. Masanagulilo,
G. M. Bundala, M. S. Ipimilo
Mratibu msaidizi: S. Nkoma Ngallaba
Mratibu na mhariri: N. Glock
Mchoro katika kitabu hiki: I. D. Mashauri (IKIGO)**

*Nne
(Februari)
Nghitiliti na mimbo ga
Bülugü wa Büpanga
mu Kisukuma
(Mistari na nyimbo kwa Kisukuma kuhusu
Vita ya Maisha)*

**Mistari ya Agano la Kale imetolewa kutoka
Shandikwa Shela Sha Mulungu
ishilikwa giki *Biblia* ©1960
Mistari ya Agano Jipyä imetolewa kutoka
Ilagano Ipyä, Nghüldü Jawiza kū Banhü Bose ©2000
Imetumika kwa kibali cha
Chama cha Biblia Tanzania
P.O. Box 175, Dodoma, Tanzania**

**Nyimbo zimetolewa kutoka
Mimbo (Kisukuma)
Imetumika kwa kibali cha
Inland Publishers
Haki zote zimehifadhiwa ©1987**

**© Wycliffe Inc. 2011
Kimechapwa na
Elimu ya Kikristo AICT
Mwanza, Tanzania
Oktoba 2011**